

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok 4.— koruny.
Na pol roka 2.— „
Na štvrt' roka 1.— „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Za vydanie zodpovedný
JÁN MOLNÁR, prälát

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Zabezpečenie práce ku žatve.

Dobrotivý Boh v druhom roku svetovej vojny skormútené obyvateľstvo krajiny požehnal vôbec dosť hojnou úrodou. Ponevác vláda veľkú váhu kladie na to, aby tohoročná úroda bola zachránená od takej škody, aká bola stihla lanskoročnú úrodu a tak aby úroda čím kratší čas bola vystavená prípadnému neprajnému počasiu, teda ohľadom zabezpečenia pracovnej sily vláda porobila poriadky hlavne tým cieľom, aby žatva použitím všetkých síl bola behom najkratšieho času zakľúčená. Vzhľadom na toto vláda predovšetkým splnomocnila právomocnosti, aby ku vybaveniu prác pri žatve na základe výnimočných zákonov vyslaly verejnú silu a nariadily použitie osobnej služby, čo tolko znamená, že administratívne vrchnosti v usrozmenní s okresnými výkonnými gazdovskými výbormi každú doma sa nachodiacu práceschopnú osobu, teda aj ženy, chlapcov, dievčence môžu vyslať do roboty ku žatve, samo sebou rozumie sa ale, že im za túto prácu zaplatia dľa ustálenej mzdy.

Minister poľného hospodárstva zastavil práce pri dôrobe dreva a pri regulovaní riek a jak pri týchto prácach, tak aj pri verejných prácach, pri železničiach a na priemyselných pre vojenské ciele nepracujúcich osadách dosiaľ zamestnaných vojenských zajatcov pomerne podielil stoličným gazdovským výborom. O podelení právomocnosti dostaly upovedomenie a zajatcov už aj rozvážajú po stolicách. Minister poľného hospodárstva z Ruského Poľska najal viac tisíc robotníkov, títo zčiasťky už prišli na určené

miesta, zčiasťky teraz sú na ceste. Žacie stroje, ktoré má ministerstvo poľného hospodárstva na sklade pri svojich ustanovizňach, minister orby ponúkol malým gazdom. Hlavné veliteľstvo armády, spoločný vojenský minister a honvédske minister nariadili, aby z krajov za bojišťom v aktívnej službe postavených samostatných gazdov, bez ktorých sa možno zaobísť, na čas žatvy dľa mena poslali na urlaub. Mužstvo zamestnané pri oddeleniach pre zotavovanie sa chorých a ranených vojakov a vôbec pri vojenských ustanovizňach (liečebné miesta pre kone atď. atď.) tiež je poslané domov ku žatevnej práci.

Tí ku vojsku patriaci, ktorých pustili domov na žatvu, povinní sú hlásiť sa u administratívnej vrchnosti a táto má právo a je aj povinná patričného urlaubovaného, keď si svoju súrnu prácu vybavil, vyslať ku žatve druhého gazdu. O tom, že právomocnosti z neurlaubovaného mužstva koľko vojenských robotníckych oddelení dostanú, honvédske minister stoličné gazdovské výbory už upovedomil. Aby žatevná práca dľa návodu vlády bola vybavená, to je sverené na stoličné gazdovské výbory účinkujúce pod predsedníctvom podžupana, poľažne na okresné gazdovské výbory, ktorých predsedom je hlavný slúžny. Tedy v každej záležitosti, týkajúcej sa žatvy, treba sa obrátiť ku okresnému hlavnému slúžnemu, poľažne ku podžupanovi stolice, lebo na bezprostredné predostretie jednotlivcov ani jedno ministerium nemôže urobiť žiadne zakročenie.

Aby aj úradnou cestou šlo všetko rýchle, jak pri administratívnych vrchnostach, tak aj

v zainteresovaných ministerstvách uvedená je bezprestajná služba.

Nasledujme tieto nariadenia ku zabezpečeniu úrody, ktorou nás dobrotivý Boh v tomto roku požehnal. Veď tí, čo prítomne krv svoju vylievajú na bojištách, s Božou pomocou snád už v krátkom čase vrátia sa domov a každý na svoju manželku, na svoje dcérušky, na svojich podrastených synkov s povďačnosťou bude hľadať za to, že v potutvári obrábali hrud' otcovskú, kopali, orali, siali, kosili a žali, zakiaľ ich manžel, otec a brat stáli v prudkom boji a so zbraňou v ruke neustále na nich mysliac, bránili svoju vlasť a nás všetkých. Tie nepočítané kvapky potu, ktorými manželky a dcéry našich hrdinov polievajú zem v ťažkých prácach poľných, drahocennejšie sú, ako tie najzriedkavejšie perly.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana snemová v pondelok 3. júla o 7. hodine večer vo vlastnom kruhu vydržovala poradu, ktorej predsedal skutočný vnútorný tajný radca, predseda strany gróf Aladár Zichy a na ktorej prítomní boli vyslanci kresť. ľudovej strany v úplnom počte. Predmetom porady bol zvlášte zákonný návrh o novej válečnej dani, pri ktorého pojednávaní v porade spojenej opposície kresťanskú ľudovú stranu zastupovali: pápežský pralát Ján Molnár a kraj. vyslanec Jozef Haller. Interpellácie v najbližších zasadnutiach krajinskej snemovne oznámili: Koloman Brestyenszky o záležitostiach svojho volebného okresu a Karol Huszár o falšovaní potravín. Po obširnom uvažovaní válečného rozpoloženia, porada bola zaklúčená.

Z krajinského zákonodarstva.

Snemovňa krajinských vyslancov vo stredu 28. júna vydržovala zasadnutie, v ktorom ministerpredseda gróf Štefan Tisza vyslovil sa o terajšom válečnom rozpoložení, po čom nasledovnú reč povedal kresťanskej ľudovej strany vyslanec

Štefan Rakovszky.

Ct. pán ministerpredseda veľmi správne urobil, že voči tej veľkej nepokojnosti, akú zvlášte v hlavnom meste badať, predniesol toto upokojujúce osvedčenie. Ct. pán ministerpredseda ale, zdá sa mi len zo zabudnutia, nespomenul dve veci. Jedna vec, ktorú ja pre Uhorsko za dôležitú držím, je tá, či *Sedmohradsko proti prípadnému vtrhnutiu nepriateľa dostatočne je opevnené?* (Schvaľovanie z Iavej.) Bo zvlášte v tomto ohľade pre-

javuje sa veľká nepokojnosť. (Hlučné schvaľovanie z Iavej. Výkriky: Tak je! Za to zodpovedná je vláda!) Druhá vec je, že keď sa nám pošastilo terajšiu ruskú offensívu zastaviť, to na každý pád je veľký úspech, na tom fronte ale vidieť prítomne o veľa horšie položenie, ako tam bolo pred štyri-päť týždňami. V širokých vrstvách obecnstva kolujú rôzne chýry o tom, čo mohlo zapríčiniť tento veľký úder (Tak je! z Iavej.), ktorý ja — a tu nesúhlasím s pánom ministerpredsedom — *nepovažujem za pukú epizódu* (Tak je! Tak je! z Iavej) a bárs ho aj nedržím za katastrofu, predsa myslím, že tento úder zapríčiňuje nielen predĺženie vojny, lež pozbavuje nás aj úspechov, ktoré sme najbližšie s istotou očakávať mohli.

Ja, ct. p. ministerpredseda, sa to nepýtam, kto je za to zodpovedný, ani to sa nepýtam, kto spáchal chyby, lež pýtam sa to, že jestli sa tu chyby a zanedbanie staly, jestli tu chýbala zodpovednej miery obozretnosť, či *za tie veľké ztraty patričné osobnosti tahané budú na zodpovednosť?* (Hlučné schvaľovanie z Iavej.) Otázku zodpovednosti na povrsie hodiť je našou povinnosťou. Služi to len k ulaveniu pána ministerpredsedu a aj ct. vlády, keď pri takom obrate vojny dakto otázku zodpovednosti spomenie v parlamente. Aj to by som rád vedel, *nakoľko zodpovedajú pravde tie veľké ztraty, o ktorých sa vôbec hovorí?* (Výkriky z Iavej: Tak je! Stotisíc ľudí zahynulo! Čujme! z pravej.) *Bo títo boli naši.*

Ján Justh: Zahynulo stotisíc ľudí!

Štefan Rakovszky: *Všade tiekla uhorská krv* a všade padli do ruského zajatia uhorskí vojaci. Preto prosím, jestli je ct. pán ministerpredseda v tom položení, nech nám dá zodpovedné vysvetlenie. Jestli by ale terajšiu dobu nedržal na to vhodné, nech nám povie, kedy nám dá žiadané vysvetlenie.

Ministerpredseda hneď nato osvedčil sa v tom smysle, že armáda, o ktorej je reč, *nachodí sa v úplnej bojaskopnosti a v pevných posíciach* a že prítomne nemôže dať obširnejšieho vysvetlenia.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky o udalostach bojišta proti Rusom vydal nasledovné úradné zprávy: 23. júna. V údolí Čeremošu Rusi postupujú ku Kuty. Ináče v Bukovine a v Haliči položenie je nezmenené.

Proti našim posíciam od Radzivilova na juhovýchod a na sever nepriateľ včera urobil početné prudké útoky. *Všade sme ho odrazili.*

Pod vedením generála Linsingena bojujúce vojská od Gorochova na severovýchod *Rusov ďalej odohmaly.* Pri Lokači naše čaty priviedly vyše 400 zajatcov a doniesly štyri strojové pušky.

Na odseku Stochod—Štyr viac silných protiútokov nepriateľových sa zmarilo.

24. júna. V údolí Čeremošu obchvatné napredovanie rakúsko-uhorských čiat, nepriateľa vytislo z mesta Kutý.

Od Tarnopola na severozápad jedon ruský nočný útok v palbe našich kanónov *sa rozpadol*.

Pri Radzivilove včera predpoludním *opäť sme odrazili ruské útoky*. V bojoch svedených predvčerom od tohto mesta na sever, z Dolných Rakús, z Horných Rakús a Soľnohradu doplnená I. brigáda zemebrany zase podala dôkaz svojej chrabrosti.

Vo Volhynii bojujúce nemecké a rakúsko-uhorské vojská od Lipy na sever, od Gorochova na severovýchod, taktiež od Torčyna na západ a severozápad s kroka na krok *vybojujú priestor*. Zčiasťky s čerstvými silami *započatý každý protiútok Rusov ostal bezvýsledný*.

25. júna. V Bukovine naše čaty medzi Kimpolungom a Jakobeny vtiahly do nových posícií. Od Berhometha a Višniča na juh vypínajúce sa výšiny bez zamiešania sa nepriateľa sme vyprázdni.

Na haličskom fronte bola obvyklá delostrelecká činnosť. Od Tarnopola na severozápad boly aj boje s mínami a ručnými granátmi. Od Berestečka na juho- východ *odrazili sme viac útokov nepriateľa*. Pri Holatyne Gornom útokom sme dobili od Lipy na sever sa vypínajúce výšiny. Nepriateľ tu v mrtvých mal ťažké ztraty.

Od Torčyna na západ naše čaty *vnikli do posície nepriateľa a odrazily prudké protiútoky*.

Pri Štyre, od Sokula na dol, polohenie je nezmenené.

26. júna. V Bukovine niet významnejšej udalosti. Na výšinách od mesta Kutý na sever ruské útoky *s ťažkými ztratami nepriateľa sme odrazili*.

Vo Volhynii bojovná činnosť obmedzovala sa hlavne na delostreleckú palbu. Od Sokula na západ *nemecké čaty útokom dobily nepriateľove posície v šírke asi troch kilometrov* a v tejto posícií odrazily prudké útoky nepriateľa. Ďalej na sever polohenie je nezmenené.

27. júna. Pri Jakobeny, od mesta Kutý na sever a od Novo-Počajeva na západ *odrazili sme ruské útoky*. Nepriateľ všade utrpel ťažké ztraty. Pri Sokule útok Nemcov pokračuje. Ináčé pri nezmenenom položení niet významnejšej udalosti.

28. júna. Pri Kutý nepriateľ svoje útoky *práve takým nezdarom zopakoval, ako už v mnohých dňoch*.

Ináčé v Bukovine a vo východnej Haliči niet novej udalosti.

Od Novo-Počajeva na juhozápad naše predné stráže odrazily päť nočných útokov ruských. Od Torčyna na západ silný ruský útok v palbe nášho delostrelectva a pechoty *sa rozpadol*.

Západne od Sokula nemecké čaty útokom dobily majer Linievka a viac iných posícií.

29. júna. V Bukovine pri Izvore naše oddelenia

rozprášily jedon pluk ruskej jazdy. Na území od Kolomei na východ nepriateľ včera na fronte v šírke 40 kilometrov obnovil svoje hromadné útoky. Vyvinuly sa rozhorčené boje zamieňavého priebehu. Pomocou sebaobetavého zamiešania sa našich ta pospiechajúcich rezerv, nepriateľa v presile na viac miestach v ručnom zápase sme odrazili. Konečne vo večerných hodinách predsa sme máseli odtiahnuť jednu časť nášho frontu ku Kolomei a od tejto čiary na juh.

V zákrute Dnjestra, od Obertyna na sever, rakúsko-uhorské čaty *odrazily dva ruské útoky v presile*. Podobne sa zmarily všetky pokusy nepriateľa, ktorými od Novo-Počajeva na západ usiloval sa odraziť zašiancované oddelenia prešovského 67. pešieho pluku.

Vo Volhynii včerajší deň pomerne ticho uplynul.

30. júna. Od Kirlibaby severovýchodne *naše oddelenia odrazily ruské útoky*. Pri Pyštyne, severozápadne od Kutý, včera znova boly rozhorčené boje, tu následkom tlaku do boja hodených, v presile nachodiacich sa nepriateľských válečných síl, naše čaty odtiahli sme na priestor od Kolomei na západ a juhozápad. Od Obertyna na západ viacej ruských jazdeckých útokov za ťažkých ich ztrát rozpadlo sa v našej palbe. Od Sokula západne, pri Štyre nepriateľ darmo podujal pokusy, aby deň predtým nemeckými čatami zaujaté posície znova zpät zaujal.

Nemecko-ruská vojna.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach východného bojišťa proti Rusom vydal nasledovné úradné zprávy:

23. júna. *Armády maršalla Hindenburga*: Z príležitosti krátkeho výpadu pri Berešine (od Burkanova na východ) 45 zajatcov, 2 strojové pušky a 2 revolverové kanóny sa nám dostaly do rúk.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Od Osaričov na severovýchod proti posíciám na kanáli napredujúce slabšie nepriateľské oddelenia *sme krvavé odrazili*.

Armády generála Linsingena: Napriek viacnásobným výpadom nepriateľa *naše útoky od Lucku na západ a na juhozápad pokročily*. Na fronte pred čiarou Berestečko a Brody výpady Rusov odrazili sme ľahkým spôsobom.

Pri armáde generála gr. Bothmera niet nič nového.

24. *Armády maršalla Hindenburga*: Od Illuxta na juh a od Widsy na sever, ruské čiastočné výpady sme odrazili.

Roj nemeckých letúňov napadol nádražia v Poločanoch (od Molodočna na juhozápad), kde sme pozorovali nakladanie vojska. Taktiež sme hodili bomby na železničné osady v Lumienici.

Pri armádach generála Linsingena útok vôbec postúpil po čiaru Zubilno—Vatyn—Zviniače a za ňou. *Prudké protiútoky nepriateľa sa zmarily*. Počet ruských zajatcov stále vzrastá.

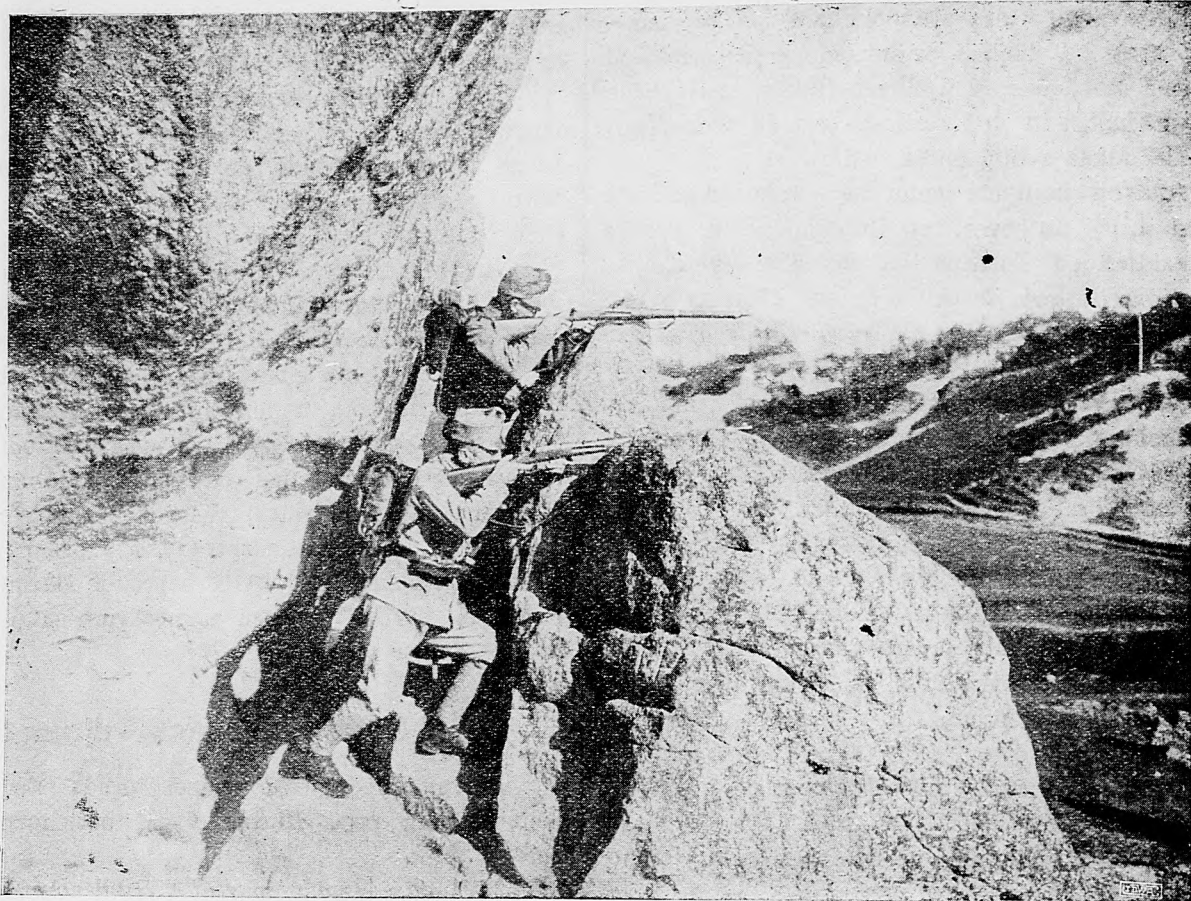
Pri armáde generála gr. Bothmera byly len menšie srážky medzi napred potisnutými oddeleniami.

25. júna. Na severnej časti frontu medzi výskumnými oddeleniami na viac miestach prišlo k boju, z ktorej príležitosti zajatci a korisť sa nám dostala do rúk.

teľské patrole sme odrazili. Nákladné nádražie v Dvinsku (Dünaburgu) sme výdatne bombardovali.

Armády bavorského kniežata maršalla Leopolda: Položenie je nezmenené.

Armády generála Linsingena: Od Sokula na juhozápad naše čaty útokom dobyli ruské čiary a zajaly

39. debrecinskí bakančoši na Doberdovskej planine.

Armády generála Linsingena: Voči nášmu napredujúcemu útoku silnejšie ruské protiútoky, zvlášte na oboch stranách Zaturče aj včera zostaly úplne bezvýsledné. Od odseku Plaševky na juh (od Berestečka na juhovýchod) so značnými silami urobené nepriateľské útoky sme úplne odbili.

Pri armáde generála grófa Bothmera významnej udalosti sa nestalo.

26. júna. Zo severnej časte frontu, odhliadnuc od živej, miestami vyvinutej delostreleckej činnosti a srážok menších oddelení, niet čo významného oznámiť.

Armády generála Linsingena: Od Sokula na západ a pri Zaturči sú prudké a pre nás výsledné boje. Počet zajatcov od 16. júna zvýšil sa na 61 dôstojníkov a 11.097 mužov, korisť na dva kanóny a 54 strojových pušiek.

27. júna. *Armády maršalla Hindenburga:* Nemecké oddelenia, ktoré vstúpily do ruských posícií, od Kekavy na juh priviezly 26 zajatcov, jednu strojovú pušku, jeden prístroj na hádzanie mín a od Miadzolského jazera na sever jedného dôstojníka, 188 mužov, 6 strojových pušiek a 4 prístroje na hádzanie mín. Nepria-

viac sto Rusov. Protiútoky nepriateľa nikde nemaly výsledku.

28. júna. Pri armádach generála Linsingena útokom sme dobyli od Sokula na západ dedinu Liniavku a od dediny na juh ležiace ruské posície. Ináče zvláštnej udalosti nebolo.

29. júna. Útok niekoľkých ruských stotín medzi Dubatovkou a Smorgonom v našej záverečnej palbe sa zmaril. Pri Snessiči, od Ljobče na juhovýchod, jedno nemecké oddelenie útokom dobilo jeden nepriateľský oporný bod od Njemena na východ, zajalo dvoch dôstojníkov, 56 mužov a ukoristilo dve strojové pušky.

30. júna. *Východné bojište:* Mimo pre nás zdarného boja od jazera Ilsen severne (od Dünaburgu juhozápadne) svedeného, zo severnej čiastky bojišta niet čo významnejšieho sdeliť.

Armáda generála Linsingena: Juhovýchodne pred Linievkou protiútoky z posícií vyhodených Rusov, ostaly bezvýsledné. Viac ako 100 zajatcov padlo nám do rúk a ukoristili sme 7 strojových pušiek.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Vojna proti Talianom.

O udalostach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

23. júna. Včera kanónová palba na severnom odseku Doberdovskej planiny časom bola veľmi prudká. Opätovné útoky nepriateľskej pechoty proti našim posiciam od Mrzly Vrchu na juhovýchod *sme odrazili*. Na odseku Plöcken dnes rano začal sa živý delostrelecký boj. Na fronte Dolomitov zmaril sa novší útok Talianov na Croda del Ancona. Ten istý osud stihol aj osihotené nepriateľské výpady započaté z územia Primolana. Na území Ortlera na hranici naše čaty obsadily viac vysokých štítov.

24. júna. Na odseku Plöcken nepriateľ po kanónovej palbe stupňovanej na najväčšiu prudkosť urobil s pechotou útok proti našim posiciam na priesmyku Lahner a na Malom Pale. *Obidva útoky sme odrazili*.

Na korutánskom fronte bojovná činnosť po útokoch, ktoré naše čaty odbily, na odseku Plöcken obmdzovala sa na kanónovú palbu.

V Dolomitoch proti našej posícii v Rufredde urobený útok Talianov *v našej palbe sa rozpadol*.

Medzi Brentou a Etschom bojovná činnosť nepriateľa bola nepatrná. Osihotené výpady nepriateľa *sme odrazili*.

Na území Ortlera útok nepriateľského oddelenia pred malým Eiskögelom sa zmaril.

26. júna. Aby sme zabezpečili úplnú slobodu našej činnosti, náš front na území útočenia medzi Brentou a Etschom sme miestami skrátili. Toto sa stalo nezbadane, nemýlene a bez ztraty. V Dolomitoch, na korutánskom a prímorskom fronte delostrelecké boje ešte trvajú. Dve naše námorné lietadlá na diela Adriie hodily bomby.

27. júna. Na území útočenia medzi Brentou a

Strelná zákopa.

Ináč polozenie je nezmenené.

Nádražie v Ale stálo pod palbou ťažkých kanónov.

25. júna. Na prímorskom fronte naše posície medzi morom a Monte Sabotinom časom stály pod živou kanónovou palbou. Od Polazza na východ došlo ku bojom s ručnými granátmi. V noci tri torpedové lode a jeden motorový čln pokúsily sa o prekvapujúci útok na Pyrano. Keď naše pobrežné batterie začaly páliť, nepriateľské lode ušly.

Etschom skrátenie nášho frontu sme včera skončili. Všetky tie z talianskej strany z tejto príležitosti rozšírované chýry, že by bol nepriateľ podmanil územie alebo docielil iné zdary, sú úplne bezzákladné, ako to vysvitá z nižšie uvedeného líčenia, ktoré z vojenských príčin len dnes možno verejnosti podať. V noci na 25. júna začali sme už od jedného týždňa pripravené čiastočné vyprázdňovanie prvej čiary, ktorú sme útočením získali, ktorej poloha ale následkom pomerov územia

je nepravňá. V nasledujúce predpoludnie nepriateľ pokračoval v palbe na posície, ktoré naše čaty opustily. Len dnes na poludnie začaly talianske oddelenia na jednotlivých časťach frontu medzi údolím Aspachu a Sugana váhave a makave napredovať. Medzi údoliami

Na prímorskom fronte delostrelecký boj miestami bol dosť čulý.

Naši letúni hodili bomby na nádražia a vojenské osady v Trevise, Monte Bellune, Vicenze a Padue, tak tiež na diela Adrie pri Monfalcone.

Za posíciami studne kopú v Rusku.

Etschu a Aspachu prv spomenutá palba na dávno opustené posície celý deň, celú nasledujúcu noc, ba miestami ešte aj včera rano trvala. V obidva dni na celom fronte nebolo boja. Naše čaty neufratily ani zajatcov, ani kanóny, ani strojové pušky alebo iný válečný materiál. Taliani teraz sa začínajú blížť ku našim novým posíciam. Dnes rano napadli Monte Teste, *kde sme ich ale s ťažkými ich ztratami odrazili.*

V údolí Posiny palba nášho delostrelectva viac talianskych bataillonov prinútila zutekať.

Na prímorskom fronte útoky nepriateľa na Krn a Mrzly Vrch sa zmarily.

28. júna. Taliani včera medzi Etschom a Brentou na viac miestach útočili, tak vo Val dei Fozina Pasubie, proti Monte Rasta a na území pred Monte Zebia. *Všetky tieto útoky sme krvave odrazili.* Z príležitosti talianskych výpadov, urobených s väčšou silou proti Monte Basta, zajali sme 330 Talianov, medzi nimi 15 dôstojníkov.

Na korutánskom fronte nepriateľ na odseku Plöcken zopakoval svoje marné napínanie síl. Jeho útoky boly namerané hlavne na Freikofel a na Velký Pal. Miestami prišlo až k boju z blízka. Všetky posície ostaly v pevnej moci smelých obrancov.

29. júna. Včera popoludní Taliani proti jednotlivým časťam nášho frontu na Doberdovskej planine začali prudkú palbu. Večer početné ťažké delostrelecké batérie strieľaly na Monte San Michele a na územie San Martina. Keď sa táto palba rozprestrela na celú planinu a zvýšila sa na najväčšiu prudkosť, talianska pechota pohla sa k útoku. Teraz zvlášte na Monte San Michele, pri San Martine a od Vermeigliana na východ vyvinuly sa veľmi prudké boje, ktoré ešte trvajú. *Všetky výpady nepriateľa zčiasťky protiútokmi sme odrazili.* Pri gorickom predmostí Taliani napadli južnú časť našej posície na Podgore, vnikli do našich najprednejších zákop a znova sme ich odohnali.

Medzi Brentou a Etschom nepriateľské oddelenia rozličnej sily na mnohých miestach sa pohly proti našim novým bojovným čiarom. Takéto výpady na odseku Monte Zebio od údolia Posiny na sever, na Monte Testo, v údolí Brandu a na temeni vrchu Zugna sme odbili. V týchto bojoch naše čaty zajaly asi 200 Talianov.

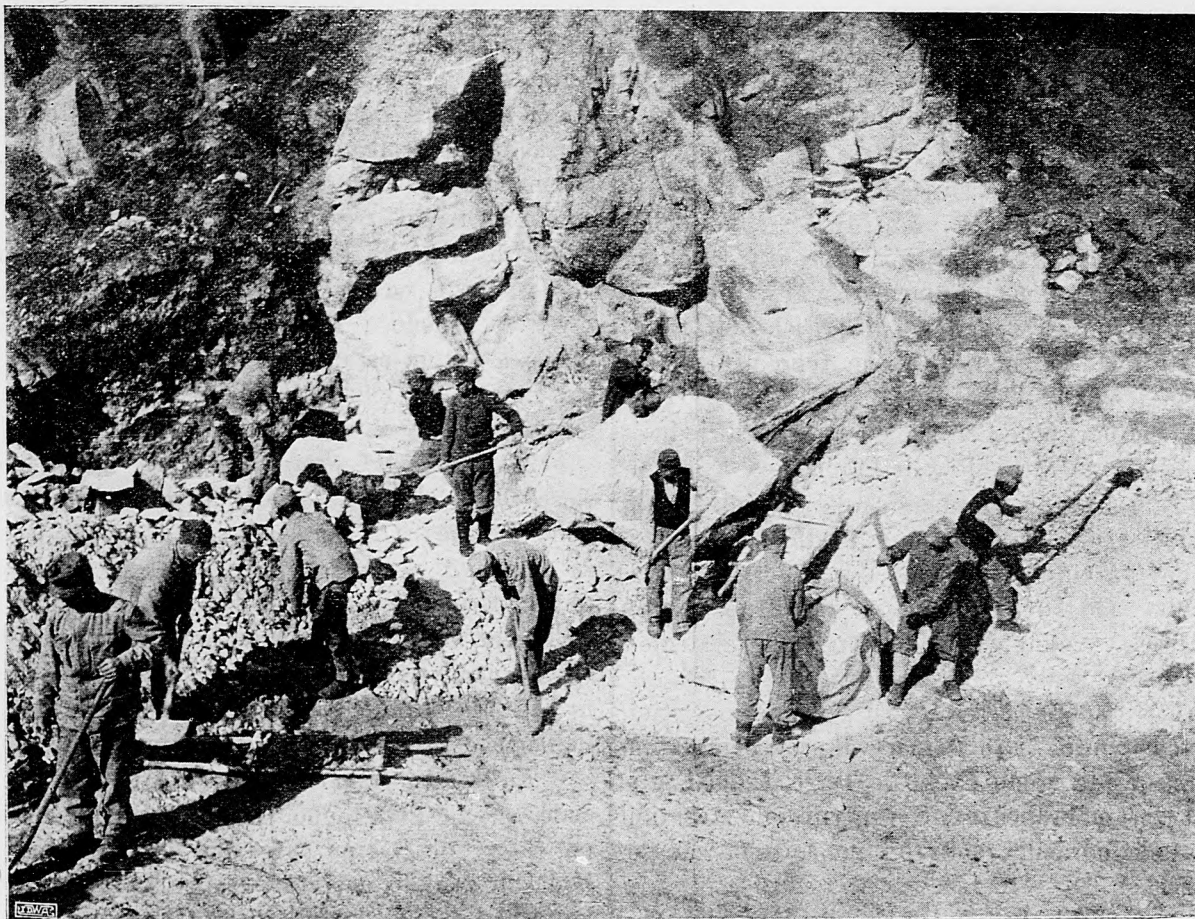
30. júna. Na odseku doberdovskej planiny boje ďalej trvajú a v noci na území San Martino boly zvlášte prudké. Naše čaty zas odrazily všetky útoky

Talianov. Len od *Selzu* východne trvá ešte očistenie niekoľko zákop. *Gorické* predmostie stálo pod tuhou palbou kanónov a mínometov. Tie pokusy nepriateľskej pechoty, aby vtrhla do menších posícií na *Podgore*, celkom sa zmarily. Na *korutánskom* fronte nepriateľských síl útoky namerané proti *Velkému Palu*, *Malému Palu* a proti *Freikoflu* zmarily sa s fiaskom. V *Puster doline*, obce *Sillian*, *Ianichen* a *Toblach* stoja pod palbou ďaleko nosiacich ťažkých kanónov. Na území medzi *Brentou* a *Etschom* činnosť Talianov nepredstavovala novší obraz. Silnejšie a slabšie oddelenia na viacej miestach celého frontu bezvýsledne útočili. Z príležitosti jedného takého útoku proti našej posícií na *Borcolo* talianské delostrelectvo tuho páľilo do vlastných čiat. Vo včerajších bojoch naše čaty zajaly 300 Talianov, medzi nimi 5 dôstojníkov, ukoristili 7 strojových pušiek a 400 kusov inej zbrane.

sme niekoľko tuctov nepriateľských vojakov a ukoristili sme viac strojových pušiek.

Od pevnosti *Vaux* na západ proti našim zaujatým zákopám urobené tri francúzske útoky sme odrazili. Tu 21. júna zajali sme 24 dôstojníkov a vyše 400 mužov.

Včera nepriateľský letúni napadli *Karlsruhe* a *Mühlheim* (v *Badene*), taktiež *Trier*. Z kruhu civilného obyvateľstva utratili sme celý rad obetí. Spomenutia hodnejšiu vojenskú škodu v týchto obciach nemohli zapríčiniť a ani nezapríčinili. Utočiaci utratili štyri lietacie stroje. Jeden lietací stroj počas zpiatočného letenia pri *Niederlauterbachu* a druhý pri *Lembachu* bol prinútený spustiť sa na zem. Medzi sediacimi v nich, ktorých sme zajali, boli dvaja Angličania. Druhé dva lietacie stroje v povetrom boji sme odbavili. Z tejto príležitosti poručík *Höhndorf* sostrelil šiesteho svojho protivníka. Mimo toho včera nepriateľské lietacie stroje

Naši bakančoši v tyrolských vrchoch stavajú posície.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostach západného bojišťa proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy :

23. júna : Od *Yperna* na východ zmarili sme pokus nepriateľa o útok. Z príležitosti podujatí nemeckých patrol, tak pri *Lihonsi*, *Lassigny* a pri majeri *Maison de Champagne* (od *Massigesu* na severozápad) zajali

sme sostrelili na okolí *Yperna* od *Hullucha* na východ (piaty lietací stroj poručíka *Mulzera*), pri *Lancone* (od *Grand Pré* na juh), pri *Merxheime* (od *Gebweilera* na východ), od *Sennheimu* na juhozápad tak, že naši nepriatelia utratili spolu deväť lietacích strojov.

Roje našich lietadiel urobily útok proti st.-polským vojenským osadám, akor aj proti nepriateľským táborom a kvartierom od *Verduna* na západ a na juh.

24. júna. Od *Maasu* na pravo naše vojská, na čele s 10. bavorským peším plukom nosiacim meno kráľa

a s bavorským gardovým peším plukom, po účinlivej delostreleckej príprave na chrbrte výšiny Froide Terre a odtiaľ na východ vytrhly k útoku, **útokom sa predraly cez pancierovú pevnosť Thiaumont, ktorú dobyli,** dostaly do svojej moci prevážnú časť dediny Fleury a aj od pevnosti Vaux na juh získaly priestor.

Na shromažďovacie miesta dosiaľ **priviezli 2673 zajatcov, medzi nimi 60 dôstojníkov.**

Na ostatných častiach frontu bola miestami živšia činnosť delostrelectva, patrol a letúňov. Pri Haumonte jeden francúzsky bojovný monoplan v povetromn boji sme sostrelili. Poručík Wintgens pri Blamonte sostrelil toto už siedme nepriateľské lietadlo, jeden francúzsky biplan.

25. júna. Nepriateľ na odseku od kanála La Bassee na juh až za Somme aj v noci vyvinul trvajúcu živú činnosť. Mesto Lens a obce pred ním držal pod silnou palbou a na okolí Beaumont—Hamel (od Alberta na sever) bezvýsledne strieľal plyn nad naše čiary.

Od Maasu na ľavo palba nepriateľa pred večerom zvlášte na výšine Mrtvý Muž (Mort Homme) dosiahla veľkú prudkosť. Tu v noci boli pre nás výsledné menšie boje pechoty.

Pri našich od Maasu na východ zaujatých nových posiciach s oboch strán po vyvinutí trvajúcej silnej delostreleckej činnosti viackrát prišlo ku prudkým bojom pechoty. **Všetky pokusy Francúzov, aby utratené územie protiútokom späť zadovážili, pri ich najťažších krvavých ztratách sa zmarily.** Krem toho utratili aj vyše 200 zajatcov.

Od St. Dié na východ z príležitosti výpadu jednej patroly dovezli sme 15 zajatých Francúzov.

26. júna. Na našom ku západu smerujúcom fronte voči anglickej armáde a severnému krídlu francúzskej armády bojovná činnosť i včera, ako v posledné dva dni, bola živá. Od Mort Homme na západ nočné výpady nepriateľa v ohni nášho delostrelectva a strojových pušiek sa zmarily.

Večer na pravom brehu Maasu s veľmi značnými silami prevedený útok, ktorý smeroval proti nemeckým posiciam na chrbrte vrchu Froid de Terre, **skončil sa s úplným nezdarom Francúzov.** S veľkými ich ztratami sme ich všade odrazili, miestami po ručnom zápase v našich čiarach.

Boje nemeckých lietadiel bombami napadly anglické tábory pri Pasi (od Doullensa na východ).

27. júna. Na anglickom fronte a na severnom krídle francúzskeho frontu viackrát došlo ku boju patrol. Početné oblaky plynu a dymu prešliahly k nám. Tieto v nemeckých čatách neurobily škody, ba zčiasťky späť padly do zákop nepriateľa.

Nepriateľ zvlášte prudko páľil proti našim posiciam na oboch stranách Somme.

Z príležitosti bombardovania Nesle so strany Francúzov 23 Francúzov zomrelo, poťažne bolo ranené.

Od Maasu na pravo útoky Francúzov od pancierovej pevnosti Thiaumont na severozápad a na západ,

taktiež od pevnosti Vaux na juhozápad ostaly bezvýsledné.

V hore Chapitre prekvapili a zajali sme jedno z dvoch dôstojníkov a z niekoľko tuctov mužov pozostávajúce nepriateľské oddelenie.

Od Arrasu na východ v povetromn boji sostrelili sme jeden anglický piplan. V ňom sediacich, ktorí boli ranení, sme zajali.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

O udalostach bojišta proti Rusom, Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

23. júna. *Mezopotámsky front:* Položenie je nezmenené.

Naše čaty v priesmyku Pajtak stojacích Rusov vyhnyly z tohto priesmyku a odtiskly ich východným smerom ku Kerindu. (Priesmyk Pajtak je od Kašri Širinu na 80 míľ na východ a leží na vrchovatom území.) Ustálili sme, že v boji svedenom 18. júna medzi perskými bojovníkmi a ruskou jazdou, Rusi boli prinútení útekem sa zachrániť.

Kaukazský front: Významnej udalosti nebolo. V centre sostrelili sme jeden nepriateľský lietací stroj.

Udalosti na mori. Jedna nepriateľská válečná loď z výšky Tenedosu niekoľko ráz strelila na blízke pobrežie a potom sa utiahla. Druhá nepriateľská válečná loď, ktorá sa v blízkosti Fokey a ostrova Kösten usilovala napredovať, ušla smerom Metelidu.

24. júna. *Mezopotámsky front:* Nič významného. Naše vojsko, ktorému naložili vyhnať nepriateľa z južného Perska, 21. júna silne útočilo na Rusov, ktorí sa opevnili v Pajtackom priesmyku, obklúčenom na oboch stranách asi 1500 metrov vysokými vrchami. Keď nepriateľa vyhnylo odtiaľ, prenasledovalo ho a postúpilo až po obec Sermil na 15 kilometrov od priesmyku na východ. Predpokladáme, že nepriateľ pri bránení Pajtackého priesmyku utrppl dost značné ztraty.

Kaukazský front: Na pravom krídle a v centre nestalo sa nič zvláštneho. Na ľavom krídle naše vojsko od rieky Čoruchu na sever 22. júna rano po útokoch bodákmi zaujalo najväčšiu časť ruských oporných bodov ktoré ležia na jednom vyše 2000 metrov vysokom pohorí a ktoré nepriateľ k juhu silne opevnil, nakoľko tam od istého času vyvínoval neobyčajne silnú činnosť. Takýmto spôsobom sme si my aj v tomto odseku zlepšili svoje posície. V boji, ktorý trval až do večera, Rusi veľmi napínali sily, aby utratené posície znova dobyli, ale sme ich po každý raz odrazili, pri čom utrpeli ťažké ztraty. Zajali sme tu 500 Rusov, medzi nimi 5 dôstojníkov, ukoristili sme 2 strojové pušky, veľké množstvo šiatrov, válečného materiálu a potravných článkov. — Dve nepriateľské válečné lode, ktoré sme pred Dardanellami spozorovali, palbou nášho delostrelectva sme zahnali. Dňa 22. júna rano jedno naše

lietadlo útočilo na dve nepriateľské lietadlá, ktoré preletely Sarosský záliv a prenasledovalo ich po Imbros. Palba nášho delostrelectva odohnala nepriateľský motor, ktorý sa pokúsil sblížiť sa ku Feči.

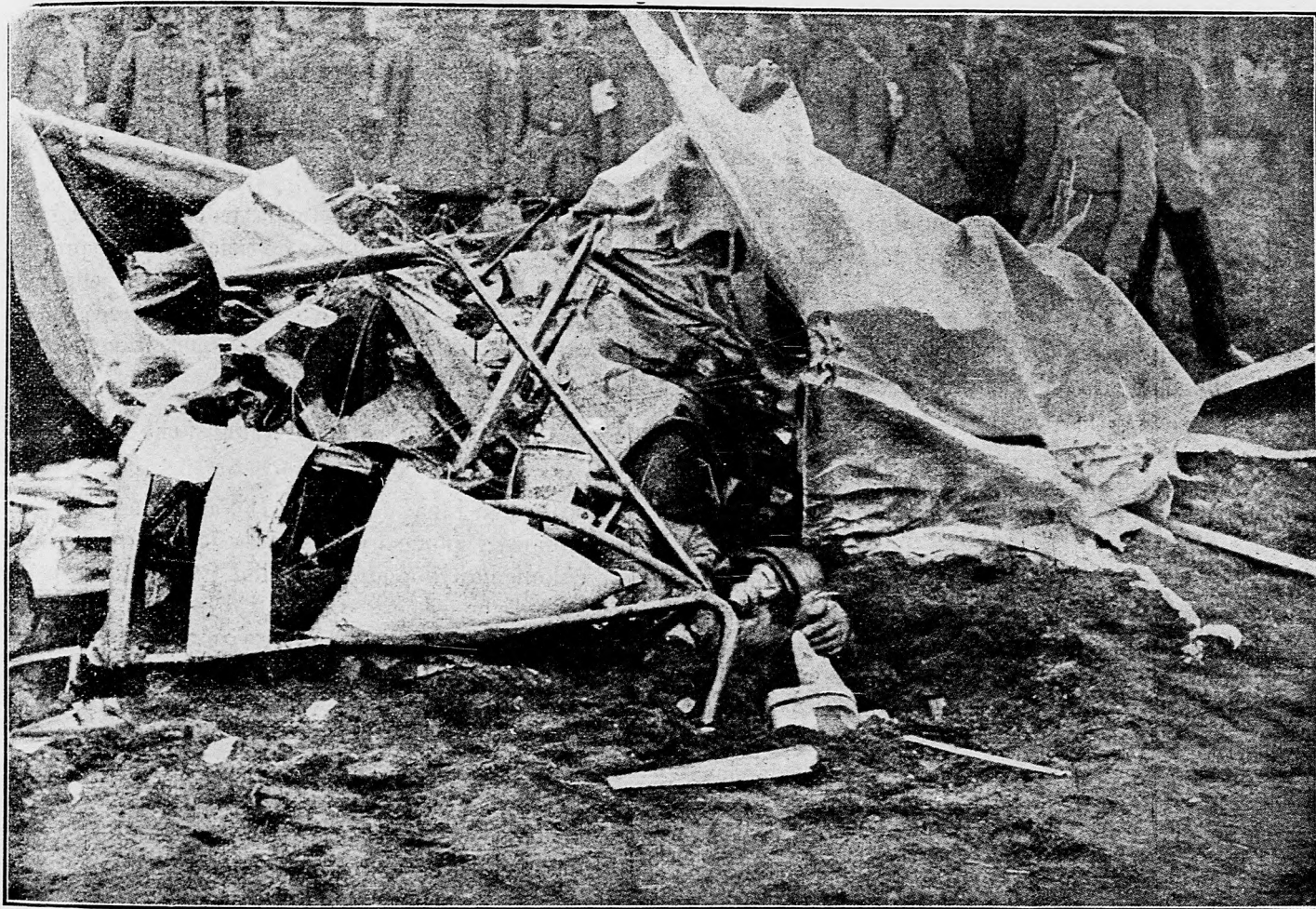
Ináč neoznamujú žiadnej dôležitej udalosti.

25. júna. *Mezopotámsky front*: Udalosti nebolo. Naše vojsko potiskli sme napred na jednu hodinu chôdze k východu za dedinu Sermil. Rusi od Sermila na východ každým prostriedkom usilujú sa držať sa a s veľkou náhlostou opevňujú čiaru svojich streleckých zákop, ktoré pripravili.

ceho nepriateľa, zabudly na únavy. Takto naše čaty rozšírily obsadený odsek. V týchto bojoch naši mali bohatú korisť v rozličnej rovnošate a vo válečnom materiáli, ukoristili jedon million patrónov a sedem strojových pušiek, ktoré už i upotrebujeme proti nepriateľovi a priviedli 652 zajatcov, medzi nimi sedem dôstojníkov. Ačkoľvek územie nepriateľovi prišlo, predsa utratil asi 2000 mrtvých. Naše ztraty sú pomerne nepatrné.

Z ostatných frontov niet čo oznámiť.

26. júna. *Mezopotámsky front*: Významnej udalosti

Srútený francúzsky lietací stroj.

Kaukazský front: Na pravom krídle ticho. V centre len miestne boje pechoty. Dňa 22. júna od Čoruchu na sever našim ľavým krídlom započatá ofenzíva trvala aj 23. júna, kedy sme napadnuté posície zaujali. Zaujaté posície sú na 25—30 kilometrov od Ofu a Trapenzunta zčiasťky na pobreží, zčiasťky na chrbte po 2800 metrov vypínajúceho sa vrchu, ktorý sa ťahá na okolí prameňov riek, ktoré medzi dvoma spomenutými mestami vtekajú do mora. V tomto útoku, ktorý na fronte päťdesiat kilometrov dlhom s najväčšou prudkosťou trval za dva dni, naše vojsko sa mimoriadne hrdinsky bilo a zvláste v bodákovom boji ukázalo svoju prevahu. Nepriateľ na jednotlivých miestach bol nútený opustiť svoj tábor a následkom jeho útoku naše čaty, ktoré aj bez rozkazu prenasledovali cúvajú-

nebolo. V južnom Persku od Šermihu na juh ku rozličným branžam patriace ruské sily zo svojich posícií 23. júna napadly naše, šiancovými prácami zamestnané čaty, ale ich podujatie ostalo bezvýsledné a utrpely veľké ztraty. Jedno ruské oddelenie chcelo obkolesiť na tomto vidieku stojace naše čaty, ale protiútokom sme ho prinútili späť sa utiahnuť do jeho pôvodných posícií. Naše čaty, ktoré od tohto vidieku južne operujú, sblížily sa k okoliu Gilanu. Rusi sa nepustili do boja, vyprázdnilo toto územie a cúvli severovýchodným smerom. Na sever proti Šinehu napredujúce naše čaty stretly sa s jedným ruským jazdeckým plukom, ktorý porazily. Ruský pluk v mrtvých a ranených utrpel značné ztraty. Počas prenasledovania nepriateľa naše čaty prišli blízko Šinehu.

Kaukazský front: Na pravom krídle a v centre delostrelecké boje bezvýznamného miestneho charakteru. Na ľavom krídle od Čoruchu na sever vždy ďalej dobiehame od Rusov vzaté posície. Naše čaty prenasledujú tú nepriateľskú válečnú silu, ktorá z tohto frontu k morskému pobrežiu uteká. Menšie skupiny rozprášených nepriateľských oddelení sme zajali. Tak 24. júna jedno naše výskumné oddelenie zajalo 33 vojakov 19. pluku turkestanského.

Udalosti na mori. Dňa 24. júna jedno lietadlo, ktoré sa zjavilo nad Ari Burnou, jedon náš lietací stroj prinútil ujsť smerom Imbrosa. Jedno nepriateľské lietadlo bez účinku hodilo bomby na okolie ostrova Kösten. Toto lietadlo následkom našej obrannej palby bolo prinútené zachrániť sa smerom Mitiléne.

Ináč niet čo oznámiť.

27. júna. *Mezopotámsky front:* Nestala sa žiadna zmena. Na odseku Eufratu naše čaty a dobrovoľníci urobili prekvapujúci útok proti nepriateľským čatám a dopravným stĺpom a spustošili ich telegrafické spojenia. V južnej časti Perska na okolí od Šerminu východne boli obapolné slabé boje delostrelectva a pechoty.

Kaukazský front: Z pravého krídla a z centra nedošiel žiaden významný chýr. Od Čoruchu na sever naše prenasledujúce čaty prišli do potiku s nepriateľom, ktorý bol zamestnaný s opevňovacími prácami. Jedno naše výskumné oddelenie zajalo jedného raneného dôstojníka a troch vojakov.

Dňa 25. júna jedno naše lietadlo so zďarom hodilo bomby na nepriateľské lode a na sklady na ostrove Tenedos. Letúň napriek prudkej palbe nepriateľovej neurazene sa vrátil. Anglické lode občas ešte vždy bombardujú nebránené pobrežia Červeného mora bez každej vojenskej príčiny. Strielajú zvlášte na sväté miesta, na musoleumy a na mečety. Dľa posledných správ jedna anglická válečná loď bombardovala mausoleum Šeika Hamida, druhá ale mesto Džeddach a jeho prístav.

Vojna na mori.

Zdarný náš útok na mori.

Veliteľstvo válečného loďstva 24. júna vydalo nasledovnú úradnú zprávu:

Dňa 23. júna rano niekoľko našich torpedových lodí na talianskom východnom morskem pobreží pri Giulianove vzalo pod palbu jednu fabričnú osadu a jeden jachajúci nákladný vlak. Rušeň vlaku následkom palby rozhodilo. Štyri vagóny sa chytily, viac vagónov bolo porúchaných. Lode sa nemýlene vrátili.

Dňa 23. júna večer poručík radovej lode Banfield vyletel, aby napadol nepriateľský hydroplan, ktorý letel proti Triestu; o osem minút pozdejšie hydroplan ešte nad morom v povetrom boji zostrelil. Pozorovateľ (Talian) zomrel, pilotu (Francúza) sme zajali. Lietadlo so znakom F. B. A. 12. zaviezli sme do Triestu.

Dňa 24. júna rano jedon roj našich lietadiel s veľmi

dobrym zďarom bombardoval železničný most a nádražie v Ponte di Piave, ako aj prístav Grada. Na moste docielil štyri voltreffery. Ačkoľvek na naše lietadlá prudko strieľali, všetky sa neurazene vrátili.

O jednu hodinu pozdejšie poručík radovej lode Banfield v triestskom zálive v povetrom boji zostrelil jedno francúzske morské lietadlo typu S. B. A. Lietadlo na 4 kilometre pred Gradom srútilo sa do mora. Pod ochranou nepriateľových batterií jednému ozbrojenému nepriateľskému pancierovému motorovému člnu podarilo sa zachrániť lietadlo, ktorého obidvaja cestovatelia boli pravdepodobne ťažko ranení.

Veliteľstvo floty.

Potopili sme dve talianske lode.

Veliteľstvo válečného loďstva 25. júna vydalo nasledovnú úradnú zprávu:

Dňa 23. júna predpoludním jedna naša podmorská loď na Otrantskej ceste potopila jedon ku typu **Principe Umberto patriaci pomocný križiak**, ktorý sprevádzal jedon torpedoborec typu Fourche. Torpedoborec hádzaním bomb prenasledoval podmorskú loď, potom sa vrátil, keď križiak utonul; tu potom podmorská loď potopila aj torpedoborec.

Francúzska zpráva o potopení talianskeho pomocného križiaka.

Paríž, 25. júna. (Agencia Havas.) Dňa 23. júna rano taliansky pomocný križiak «Citta di Messina» v Otrantskom kanáli podmorská loď potopila. Torpedoborec «Fourche», ktorý sprevádzal pomocný križiak, napadol podmorskú loď, ktorá sa ponorila pod vodu. O krátky čas nato aj sám torpedoborec «Fourche» na tom istom mieste trafený torpedom utonul. Mužstvo sa oratovalo.

Potopené lode.

Londýn, 27. júna. Reuterova kancelária oznamuje: z Lowestoftu, že 917túnový parník «Astrolague» potopili. Osem mužov vyložili na breh, ostatní matrózi sa utopili.

Agencia «Lloyds» oznamuje, že talianske plachtové lode «San Francisco», «Sagrado», «Famiglia», «Giuseppina» a «St.-Esima», francúzsku plachtovú loď «Chinchella» a plachtovú loď «Jagoanster» neznámej národnosti potopili.

Barcelona, 28. júna. (Reuter). Cardiffský 2398-túnový parník «Canford Chine» potopili. Kapitán a 12 matrózov sa zachránilo.

Vojna v povetří.

Bombardovanie Benátok.

Úradná zpráva veliteľstva válečného loďstva, vydaná 23. júna.

Dňa 22. júna večer jedna skupina námorných lietadiel pri Monfalcone výsledne bombardovala nepriateľské posície.

Dňa 23. júna rano roj námorných lietadiel napadol Benátky; v pevnosti Nicolo Alberoni, v plynovej fabrike, ale zvlášte v arsenáli ťažkými bombami lietadlá docielili početné voltreffery a zapríčinili veľké ohne. Lietadlá, na ktoré prudko, ale bez výsledku strieľali, neurazené sa vrátili.

Krátke válečné zprávy.

Obrovské ztráty Rusov v dôstojníkoch.

Viedeň, 24. júna. Poľské časopisy oznamujú z ruského prameňa, že v bojoch vo Volhynii a v Haliči, Rusi v dôstojníkoch utrpeli také ztráty, ktoré v ruských vojenských kruhoch vzbudily strach. Zvlášte citeľnú ztrátu utrpel sbor štábných dôstojníkov počas útokov na území medzi Sokulom a Kolkami. Na jednom odseku *padli štyria generáli a traja*, medzi nimi velitelia vojenských sborov, boli ťažko ranení. Ruská armáda v prvom týždni svojej ofensívy *utrátila 14 generálov*. Sedemnást veliteľov plukov mŕtvých ostalo na bojišti a osem plukovných veliteľov, z ktorých traja súčasťníci sa aj v rusko-japonskej vojne, za najväčších nebezpečenstiev odviezli z frontu do nemocníc. V Petrohrade zpráva, že ztrátu Rusov ani približne nemožno určiť, vzbudila veľké zronenie. V útoku proti Gorochovu palba obrancov zo strojových pušiek zničila celý jeden kozácky pluk.

Ztráty Talianov v dôstojníkoch.

Viedeň, 25. júna. «Pol. Correspondenz» oznamuje, že dľa súkromnej štatistiky talianska armáda do 15. júna utratila 3354 dôstojníkov, medzi ktorými je 6 generálov, 188 štábných dôstojníkov a 618 kapitánov. Ale ztrata talinskej armády v dôstojníkoch v skutočnosti ďaleko prevyšuje tieto číslce.

Ztráty Francúzov pri Verdune.

Bern, 25. júna. Vo švajciarskych časopisoch vyšla zpráva, dľa ktorej v jednej spoločnosti diplomatov istý francúzsky dôstojník vysokého rangu osvedčil sa o ztratách Francúzov pri Verdune a vyhlásil, že je skutočnosťou, že Francúzi v bitke pri Verdune dosiaľ 400.000 ľudí utratili.

Bern, 26. júna. Ako «Aargauer Volksblatt»-u oznamujú z Paríža, v posledných bojoch pri Verdune najmladšie ročníky utrpeli veľmi veľké ztráty. V kruhoch francúzskych dôstojníkov počut ponosy, že verdunské veliteľstvo vo svojich posíciach 8000 rekrútov úplne obetovalo.

Ruský rozkaz k rozsekaniu Nemečov.

Berlin, 27. júna. Wolffowa kancelária úradne oznamuje: Ku 209. a 210. pluku 53. ruskej divízie patriaci ruskí vojaci, ktorých 22. júna pri Linsingonových armádach zajali, jednomyselne vyznali, že dostali výslovný rozkaz, aby Nemečov nezajímali, lež aby ich bez výnimky rozsekali. Ustálenie tohto vysvetľuje, že

ruské vojenské vodoctvo vo svojej úradnej zpráve z 22. júna tvrdí, že ruské čaty nedajú milosť, lebo Nemci upotrebujú výbušné náboje. Netreba dokazovať, že toto tvrdenie, jestli sa dostalo k ruskému vojenskému vodoctvu, je podlá lož. Ruské úradné vyhlásenie týmto ospravedľňuje len ruské veliteľstvá, ktoré sa trasú pred verejnosťou.

Osud Grécka.

Štátnici a tlač nepriateľských štátov žiadnu príležitosť nepremeškajú k poisťovaniu toho, že sa Angličania, Rusi, Francúzi a Taliani chytli zbrane na obranu slobody malých národov. Že je toto u nich len prázdnu frásou, aby zakrývali svoje výbojné ciele, to už sami naši nepriatelia svojím pokračovaním neraz dokázali. Angličania voči Irčanom, Rusi voči Poliakom a najnovšie všetci antantisti voči Grékom. Rozumie sa, voči Grécku dľa návrhu Angličanov, ktorí v čestnom boji so zbraňou v ruke nie sú vstave víťazil a preto len podlou zbraňou vyhladovania nevinných žien a detí bojujú.

Od vypuknutia svetovej vojny antantisti vrhli sa na Grécko, aby ho strhli na svoju stranu. Vtedajší ministerpredseda Venizelos aj paktoval s diplomaciou antantu, ale keď vysvitly jeho tajné plány, kráľ Konštantín prepustil jeho vládu a nová vláda s novým saemom všemožne pracovala na tom, aby Grécko zostalo neutrálne. Toto križovalo plány antantu a preto «slobodu malých národov milujúci» naši nepriatelia robili všetko, aby odstránili od vesla gréckeho štátu tých gréckych vlastencov, ktorí chránili Grécko od jeho strhnutia do svetovej vojny. Keď antantisti videli, že touto cestou ciela nedosiahnu, na radu Anglicka blokovali Grécko. Ozbrojené lode antantistov obstaly grécky polostrov a dovolily len toľký prívoz potravín, koľko veliteľ v blokade stojacich lodí dovolil. Anglické a francúzske čaty ale, ktoré sa pod veliteľstvom generála Sarraila na okolí Salonik zahniezdily, hatily Grécko vo vykonávaní svojich povinností. Takto si antantisti od dlhých mesiacov pripravovali položenie ku prinúteniu Grécka, aby sa zamiešalo do svetovej vojny, alebo zrieklo svojej samestatnosti.

Zástupci štátov antantu totižto minule gréckej vláde podali ultimát, v ktorom žiadali: Odzbrojenie; utvorenie takej vlády, ktorá zabezpečí dobroprajnú neutralitu a hotová je podrobiť sa zákonne zvolenému snemu a konečne vymenenie policajných úradníkov stojacich pod cudzím vplyvom, ktorých v porozumení s mocnosťami antantu vymenujú. Nič viac a nič menej.

Antantisti tedy stále rastúcim nedostatkom potravín podlomenému, anglickými a francúzskymi čatami terrorisovanému Grécku postavili alternatívu, alebo odzbrojiš a vymenuješ takú vládu, ktorá bude poslúchať snem, aký si pod naším terrorom zvolíme a vymenuješ takých úradníkov, jakí sa nám budú ľubiť, alebo ťa napadneme.

Grécko, ktoré už vtedy urobilo veľkú chybu, keď

vysadnutie anglických a francúzskych čiat pri Salonikách zbraňou neprekazilo, teraz už inak konať nemohlo, ako že ultimát antantu prijal. Skuludisova vláda, ktorá zbytky gréckej neodvislosti a neutrality dľa svojich najlepších síl bránila, následkom ultimátu antantu sa poďakovala, kráľ Konštantín poďakovanie sa Skulidusa prijal a sostavením novej vlády poveril Zaimisa, ktorý už viackrát bol ministerpredsedom svojej vlasti. Splnenie ostatných žiadostí teraz už pôjde rýchle a rýchle budú nasledovať aj ďalšie z tohto prevratu plynúce udalosti.

Prípád Grécka opäť svedčí, nakoľko si antant cti slobodu, neodvislosť, neutralitu malých národov, keď to nezodpovedá jej cieľom. Grécko sa vyslúžilo antantu. Nakoľko si je ono samé tomu na vine, to nech sami Gréci uvážia a sami sebe svoj osud pripíšu. Vzhľadom na nás, obrat v Grécku vážnejšieho významu nemá. Ale nemožno nepripomenúť nám, že aký krik robilo Anglicko vtedy, keď Nemecko, majúc dôkazy o anglicko-belgickom dohodnutí sa na pád vojny proti Nemecku, žiadalo slobodný priechod svojich čiat, na čo Belgicko odpovedalo kanónmi. Vtedy Anglicko hlásalo, že sa preto pustilo do vojny, aby zachránilo neodvislosť a neutralitu Belgicka. A čo je zlomenie gréckej neodvislosti a neutrality proti tej žiadosti našej monarchie voči Srbsku, aby potrestalo bandu vrahov dediča našo trónu a dovolilo nám byť na pomoci pri odhalení zločincov a nahliadnuť do priebehu pojednávania pravoty. Tolkýto rozdiel o pochopovaní slobody, neodvislosti a neutrality národov jasne svedčí, že naši nepriatelia chytili sa zbrane za svoje výbojné ciele a že sa my musíme aj ďalej odhodlane brániť, aby svojich cieľov nedosiahli.

Chytlavé zapálenie pľúc.

Na túto chorobu mladé zvieratá obyčajne včasne z jary začnú choreť a vtedy ochorejú všetky zvieratá gazdu. Ochorejú veľmi mladé dva-tri týždňové telce, prasce, jahence a niekedy aj kozľatá a zväčša aj vyhynú.

Chorobu zapríčinia slobodným okom neviditeľné nákazlivé zárodky, ktoré sa v zemi a v špinavom stelive nečistých maštál nachodia. Mladé zvieratá sa obyčajne tak nakazia, že koštávajú nečisté stelivo, alebo lížu špinavú stenu. Teľa sa aj počas plekania nakazí vtedy, jestli krava má špinavé vemeno a cecky.

Často sa tak zahniezdi choroba do maštale, keď od cudzieho človeka kúpené zviera, ktoré je nakazené pustíme medzi svoj statok. Choroba je i preto nebezpečná, lebo značná časť mladých zvierat vyhynie a ktoré sa aj vylieči, to vo vývine veľmi zaostane.

Chytlavé zapálenie pľúc sa z toho dá poznať, že mladé zvieratá majú horúčku, sú smutné a občas nechcú žrať, nie sú také pohyblivé, jako kým byly zdravé. V tretí-štvrtý deň choroby začnú kašľať a z nosa presiaka im kyslastý a pozdejšie hnojový odtok a ťažko dýchajú. V ťažkých pádoch v piaty-šiesty deň choroby

zvieratá majú silnú hnačku a zvieratá za príznakov úplného vysilenia vyhynú. Choré zvieratá niekedy dosť dobre žerú, ale chudnú, pokašľávajú, slabnú a tu i tu majú horúčku. Istá čiastka takto chorých zvierat o mesiac o dva tiež vyhynie, najviac ich ale ostane lepšie a zvieratá sa vyliečia.

Na túto chorobu trpiace zvieratá predovšetkým dobre treba chovať, lebo sa liečenie týmto najlepšie napomáha. Mladé zvieratá, jestli ešte neoslably, pustíme do slobodného, najlepšie ich je vyhnať na pašu. Dávajme im dobre voňavé seno a ovos hrubého zrna bez prachu, nápoj s otrubami alebo s múkou a v lete môžeme im dávať miešatinu sena a zeleného krmu. Dobre je chorému zvieratu denne viackrát dať sa napiť vody, ale nie veľmi studenej. Jestli nám chorie viac a cennejších mladých zvierat, zavolajme zverolekára.

Proti chorobe bránime sa tak, že z cudzej maštale kúpené mladé zvieratá za čas držíme osobite a medzi svoj statok pustíme ich len vtedy, keď sa o ich zdraví presvedčíme. Maštala držíme v čistote a zpod mladých zvierat hnoj riadne vynášajme, lebo jestli sa pod nimi hnojja nakopí, z toho môžu povstať aj iné choroby. Steny maštale každý rok viackrát treba vápnom vybieliť, pred plekaním teľaťa vemeno a cecky kravy a papuľu mladého zvierata treba vlažnou vodou pozorne poumývať.

Po osadení roja.

Keď roj šťastne osadíme a včely v úli sa už upokojily, úl hned postavme na jeho budúce miesto. Jestli niekoľko včiel z roja ešte aj lieta v povetří, na to neďbajme nič, veď ony nezahynú, lebo sa vrátia do starého úľa, alebo najdú svoje nové bydlo. Do večera roj nikdy nenechávajme na tom mieste, kde sme ho osadili, lebo včely po upokojení sa naskutku začnú lietať za medom a ak do večera privyknu na to miesto, potom aj na druhý deň tam budú hľadať svoj úl.

Ale je aj druhá a to vážnejšia príčina, pre ktorú úl nesmieme nechať do večera mimo včelína. Môže sa totižto stať, že matka ešte na tomto mieste vyletí, aby sa páčila, jestli ale neostane plodnou, na druhý deň, keď úl už stojí vo včeline na stálom mieste, znova vyletí z úľa, nazpät netrafi, zahynie a rodina ostane bez matky.

Keď úl s novým rojom postavíme do včelína, tak za niekoľko dní dávajme pozor na včely a jestli by medzi časom nastalo nepriaznivé počasie a včely by následkom tohto nemohly sbierať, máme ich chovať, aby netrpely núdzu, slovom, aby nehladovaly. S prvákom vyjde stará matka, ktorá hned kladie vajíčka a ak je počasie zvlášte priaznivé asi po 40-tich dňoch z prváka môžeme dostať paroja, čo je síce nie veľmi želatelné, lebo vtedy, keď paroj vyjde, paša sa už začína míňať a tak len zriedka je vstave zaopatriť sa na zimu potrebnou potravou. Najlepšie urobíme, keď vyjdenie paroja prekážime alebo ho zpät zaženieme.

Či po čalamáde možno siať oziminu?

Roľu, s ktorej zkosíme čalamádu (či sme čalamádu siali včasne na jar a či v máji) obyčajne pripravíme pod oziminu a v jaseňi sejeme do role pšenicu, raž alebo ozimný jačmeň. Mnoho je takých gazdov, ktorí hovoria, že po čalamáde neni radno siať ozimnú, lebo čalamáda zem vykoristila a tak úroda oziminy nebude dobrá.

Nemožno zaprieť, že husto siata čalamáda mnoho záživnej látky vyťahne z pôdy, zvlášte nitrogen a fosfor a preto ozimina, ktorú za čalamádou zasejeme, zo zeme nedostane potrebnú výživu a to zvlášte preto, lebo po čalamáde a pred ozimnou roľu nesmieme pohnojť maštalným trusom, lebo v protivnom páde ozimina poľahne. Aj to je isté, že veľmi hustá čalamáda veľa vlhky vyťahne zo zeme, vlhku pôdy takmer celkom vykoristí, tak že v suchom roku ozimina po čalamáde už aj pre toto nemôže byť dobrá.

Tí, ktorí tvrdia, že po čalamáde neni dobre siať oziminu, v tomto teda majú pravdu, lebo čalamáda pôde odoberie veľa záživných látok a takmer všetku vlhku. Lenže sa tomuto zčiasťky dá odpomôcť.

Pomoc záleží v tom, že pôde vynahradíme čalamádou odobraté záživné látky a primeraným oraním a bránením zväčšime v nej obsah vlhky.

Keď zkosíme čalamádu, na roľu vysejeme 150 kilogrammov superfosfátu a roľu naskutku poorme a pobráňme. Veľmi je teda dôležité, aby sme roľu, čo aj v časticiach, zorali naskutku, akonáhle čalamádu zkosíme s nej a pooranú pôdu naskutku pobráňme. Roľa dotiaľ, kým budeme siať oziminu, ostane takáto pooraná a pobránená, medzi časom ju však so dva razy ešte pobráňme. Toto bránenie zvlášte vtedy nezanedbajme, keďby sa po daždi na pôde utvorila kôra.

Asi týždňom pred siatím oziminy (v páde chceme siať raž, včiasšie) roľu ešte raz poorme, aby dotiaľ, kým budeme siať, pôda uľahla, lebo zvlášte pri raži je veľmi dôležité, aby sa zrno dostalo do uľahnutej zeme. Po zoraní roľu aj teraz naskutku pobráňme.

Jestli takto pripravíme tú pôdu, v ktorej sme cez leto vypestovali čalamádu a do ktorej v jaseňi chceme zasíť oziminu, tak nebudeme mať príčinu ponosovať sa, že sa nám ozimina po čalamáde nevydarila.

Ako máme záchádzať s mliekom?

Najprednejšou a najdôležitejšou podmienkou manipulovania s mliekom je čistota. Prach, výkaly, pozostatky mlieka, srst, to všetko je plné vyvinujúcimi sa hubami. Tieto látky nakazia mlieko. Jeden mníchovský profesor jednu kravu dal dojsť v zle vetrenej maštali bez každého umývania vemena. Na druhý deň tú istú kravu po umytí vemena dal dojsť na dvore pod holým nebom. Obidvoraké mlieka dal do rovnako teplej miestnosti. Prvé mlieko sa o 50 hodín a druhé len o 88 hodín srazilo. Maštale, mliečiarske budovy a miestnosti majú byť také, ktoré sa snadno dajú prevetriať, lebo mlieko

kazí nielen tá špina, ktorá sa bezprostredne dostane doňho, lež aj smradľavé povetrie. V komore na mlieko iné ako samé mlieko držať neslobodno. Zásada čistoty prirodzene má sa uplatňovať aj pri mliečnych nádobách. Najlepšie sú sklenené a cínované nádoby, ale s potrebnou opatrnosťou aj drevené nádoby možno upotrebiť.

Osoba, ktorá dojí, nech si s čistou, bielou zásterkou sadne pod kravu a pred dojením ruky nech si umyje letnou vodou, vemenom kravu a čiastky tela okolo vemena nech utre čistým ručníkom. Dojitiť sa má s vysúkanými rukávami a suchými rukami a so dva prvé prúdy mlieka na zem treba vydojitiť, aby sa špina, ktorá je prilepená na koncoch ceekov, nedostala do šechtára. Vydojené mlieko čím skôr treba vyniesť z maštale, aby sa v povetrí maštale žijúci príživníci a zápach maštale nedostali do mlieka. Mlieko po dojení treba ocediť, aby sme v ňom nachodiace sa cudzie látky a špinu odstránili. Cedidlá sú rozličné, ale najlepšie čistí cedidlo zvané «Ulux», ktoré je vatou futrované. Ponevác je vata hustejšia, ako bársktoré sitko, preto aj tú najmenšiu špinu zadrží a nepustí ju do precedeného mlieka. Čisté precedené mlieko treba ochladiť, lebo ináč v teplom počasí ľahko sa zkaží, poľažne zksysne.

Volov chvost.

Bylina zvaná volov chvost je veľmi významná liečivá rastlina. Z jej kvetov varia veľmi dobrý čaj proti kašľu a preto volov chvost je veľmi hľadaná divá rastlina; jej pekné žlté kvety bársktorý obchodník a lekárnik veľmi vďačne kúpi.

Jako vieme, volov chvost začne kvitnúť koncom júna a ešte aj koncom augusta kvitne. V takýto čas rano soberme s neho kvety, usušme ich ešte v ten deň, aby podržaly svoju peknú, žltú farbu. Rano sobraté kvety v tenkej vrstve treba dať na úslnie, aby do večera uschly.

Jestli je počasie teplé, kvet uschne na slnci alebo prípadne na povale; ale v daždivom počasí veru veľmi ťažko schne a ľahko očernie; v takýto čas dobre je upotrebiť Ryder-ov stroj na sušenie ovocia. V tomto stroji kvet volového chvosta za hodinu, za dve celkom dobre uschne a podrží aj svoju žltú farbu, čo je dôležité.

Keď oberáme kvet, pozorujme na to, aby sme ho, nakoľko len možno, oberali na úsvite, keď kvety čerstvo kvitnú, majú peknú jasnú farbu, pozdejšie sa už skrčia, farbu nemajú takú živú, lebo sa kvet stane trochu počernejším.

Kvety neslobodno stlačiť, ani veľmi chytať rukami, lebo očernejú.

Zo 100 kilogrammov čerstvého kvetu bude 12 kilogrammov suchého kvetu a za jeden kilogram nám dajú 2 koruny 80 halierov.

Ešte poznamenáme, že je tento kvet veľmi háklivý, od malej vlhkosti už očernie a ztratí cenu, teda ho treba chrániť od vlhkosti a najlepšie je, keď každých nasbíraných 5 kilogrammov už zanesieme lekárnikovi.

CHYRNIK.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia osvietený pán biskup dr. Alexander *Párvy* v svojom 12-om obežnom liste nariaduje sbierku pre spolok Červeného Kríža. — Ladislav Mikula zažakoval z čimhovskej fary a ostane aj naďalej farárom na Lúčkach, následkom toho i Jozef Michna ostane tiež ešte aj naďalej dočasným administrátorom v Čimhovej.

Z biskupstva rožňavského. Osvietený pán biskup rožňavský dr. Ludvik Balás v svojom 9. obežnom liste nariadil spoluúčinkovanie školskej mládeže v sbieraní liečivých rastlín. Peknými slovami rozpamätal sa o zosnutí kaplána Eduarda Zemana.

Veľký milodar spišského biskupa. Jeho excellencia, osvietený pán biskup spišský dr. Alexander *Párvy* na vnútorné a školské zariadenia levočského kláštora mníšiek obetoval 20.000 korún.

Osvietený pán biskup košický dr. Aug. Fischer-Colbrie vo svojom 10. obežnom liste na 29. augusta nariadil sbierku na ciele Červeného Kríža a oznámil odumretie budamérskeho farára Sidelszkeho.

Osvietený pán biskup b.-bystrický dr. Farkas Radnai v svojom siedmom pastierskom liste predovšetkým sdeľuje pápežské breve, znejúce o prestúpení inovercov do lona cirkvi katolíckej, potom hovorí o sv. omšách, ktoré majú byť slúžené koncom decembra. Ďalej nariaduje sbierku v prospech spolku Červeného Kríža 29. júna, sdeľuje ministerské nariadenie v záležitosti konečných svedectiev elementárnych a opakovacích škôl a spôsob dišpensácie zpod ohlášok ženiach sa vojakov. Vyzýva kňazov, aby žiakov povzbudzovali ku poľnohospodárskym prácam a ku sbieraní liečivých rastlín. Hovorí o podporách a štipendiách, ktoré možno dostať od krajinskej katolíckej podporovne; nakladá bezplatné vystavovanie matrikulárnych vyťahov pre sirotské vrchnosti a rozpomína sa o matrikulovaní miešaných manželstiev. Sdeľuje, že v školách diecézy v prospech vojnou spustošených karpátskych obcí sobjieralo sa 5453 korún 18 kalierov. Potom nasledujú body: O niektorých potrebnosťach smlúv. Proti uzavretiu prvého stupňa, vnesenému v záležitosti inkassovania zavisnutých príslušností kňazov, len mimo majetku možno appellovať. Pri podporovaní cirkvi zo strany obcí smerodajný je číselný pomer obyvateľov patričnej obce. Osvietený pán biskup ešte sdeľuje, že do seminára budú prijímať 1. júla predpoludním o 1/2 10. hodine, vyzýva pozornosť kňazov, aby čím viac mladíkov povzbudil ku kňazskej dráhe a konečne sdeľuje, že turčianskeho poddekana, horno-stubnianskeho farára Ludvika Holbayho jeho veličenstvo kráľ vyznačil rytierskym krížom rádu Franca Jozefa.

Nový pápežský pralát. Svätý otec pápež Benedikt XV. za praláta vymenoval Jozefa Mizsieskó, veľprepošta prešovskej gr.-kat. kapituly. Vyznačený narodil sa r. 1847., za kňaza bol vysvätený r. 1873. Najprv účinkoval na vidieku ako duchovný, neskoršie stal sa

špirituálom. Od roku 1902. je kanonikom prešovskej kapituly.

Vyznačenie. Z Košíc píše: Nemecký cisár Vilhelm na uznanie nadobudnutých zásluh na obore opatrovania chorých vojakov Eduardovi Sziklaymu, nadžupanovi stolice Abauj-Tornianskej a mesta Košíc, bývalému ministerskému komisárovi pozorovacej stanice, udelil pruský záslužný rád Červeného Kríža I. a II. triedy.

Kňazské prvotiny. Michal *Paulik*, novovysvätený kňaz ostrihomského arcibiskupstva, dňa 18. júna slúžil prvú obeť omše svätej vo svojom rodisku v Zavare. Jeho rukovodičom bol zavarský dekan-farár Jozef Straka. Po evanjeliu príležitostnú kázeň mal hornobrestoviansky dekan-farár Anton Peczko o význame hodnosti stavu kňazského. Po sv. omši primiciant udelil kňazské požehnanie vo veľkom počte shromadeným veriacim, v rade ktorých boli aj členovia famílie grófa Georga Majlátha. Veriaci novovysvätenému kňazovi darovali na bielej poduške umelecky vyšívaný zlatý venec a stôlu.

Vyznačený jezuita. P. Mayer, úd nemeckej provincie spoločnosti Ježišovej, nedávno dostal železný kríž prvej triedy.

Americkí Uhri Červenému Krížu. Washingtonský uhorský konsul, spolku uhorského Červeného Kríža poslal 3800 korún ako výsledok sbierky novšie zariadenej v kruhu amerických Uhrov.

Hrdinská smrť. Levočský rodák, učiteľ Michal Boeska, ktorý slúžil pri 67. pešom pluku, hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti.

Našiel sa po 22 mesiacoch. 32-ročný Štefan Rieger z Boňhádu ešte v októbri r. 1914. zmiznul na severnom bojišti a odvtedy nebolo o ňom chýru. Príbuzní ho už dávno oplakávali ako mrtveho, keď teraz, po 22 mesiacoch prišla od neho karotka zo Spaskolu pri Vladivostoku. Píše, že je pre domácich veľmi nespokojný, bo trebárs už mnoho ráz písal, odpovede nedostal ani raz.

Soľ nezdražie! Na základe zprávy zo spoľahlivého miesta môžeme sdeliť, že vôbec nemá žiadneho základu chýr, že by soľ bola zdražela, alebo že by cenu soli v najbližšom čase zamýšľali zvýšiť. Finančné ministerstvo každoročne počnúc od 1. júla na jeden rok zvyklo ustáliť cenu soli; takéto ustálenie ceny sa prave teraz stalo. Dľa tohto ustálenia cena soli na sedmohradských a marmarošských baňských miestach ostala úplne nezmenená a soľ — ako aj v iné roky — následkom zdrazenia dopravných výdavkov, len v soľných úradoch zdražie o niekoľko halierov pri metrickom cente. Ku príkladu v budapeštianskom soľnom úrade metr. cent soli bude o 20 halierov drahší, čo pri jednom kilogramme zodpovedá dvom desatinám haliera, teda takej maličkosti, ktorú konzumujúce obecnstvo ani nepocíti.

Do Starej Lubovni za okresného sudcu vymenovaný je Pavel Hvozdozov, ktorý doteraz účinkoval v Szikszove.

Na Morave toho roku oproti lanskoročnej bohatej úrode je výhľad na veľmi slabú úrodu ovocia.

Ušiel z ruského zajatia. Vo veľkých bojoch svedených 11. júna medzi Bojanom a Toporovcami do ruského zajatia padol aj vojak honvédskeho peš. pluku sabadského Andrej Csányi zo Silbášu. Csányi vo veľkom zmätku už v nasledujúcu noc ušiel od Rusov. S veľkou opatrnosťou prekradol sa cez ruské poscie, potom však čím najrýchlejšie bežal ku uhorskej hranici. Šťastne prišiel do Debrecína, kde mu dali uniformu a poslali ho do Sabadky. Csányi hovorí, že mu Rusi, keď ho zajali, vzali šaty, aj nové bakanče a tak ho poslali za front s tým, že ho odtiaľ odvezú do Ruska.

Zatknutý obchodník. Budapeštianska polícia zatkla 50-ročného obchodníka Jozefa Csapó, ktorý v posledné časy spáchal viac klamstiev. Obchodníkovi Jakubovi Rechnitzerovi predal polôsma m. c. medenej skalice (modrého kamenčeka) po 1500 korún za metr. cent. Keď tovar došiel, spozorovali, že dostali bezcennú železnú skalicu (vasgálic), ktorý je sotva po 50 korún za metr. cent. V Császártöltési od obchodníka Juliusa Kóváriho prijal 2160 korún závdavku, ale tovar, na ktorý závdavok prijal, «zabudol» lifrovať. Ešte aj viacerí ho oznámili a teraz ho polícia zatkla.

Garazdovanie ruského válečného zajatca. Z ruských zajatcov, poslaných na roboty do spišského Jamníka, 11. júna ušiel istý Ivan Zalogin, v Domanovciach rozkázal si v krčme pálenku, za ktorú nielen že nezaplatil, lež na prídavok ešte aj krčmárku ubil. Keď to počul obecný rychtár, ponáhlal sa do krčmy a oslovil Moskala, aby sa ospravedlnil. Namiesto toho ale ubil i samého rychtára. Levočskí žandári ho chytili a oddali vojenskému súdu. V Dravci jedon zajatý Moskal železnými vidlami napadol istého mládenca.

Cigánka pred assentačnou kommissiou. Ako je známo, minister vnútra nedávno vydal nariadenie pohlajúce sa na assentovanie túlavých cigánov. V smysle nariadenia všetkých túlavých cigánov treba osadiť na isté miesto a 18—50-rečných treba poštaviť pred assentačnú kommissiu. V Prešporoku počas poslednej razzie žandári opäť mnoho cigánov poschytávali. Hneď ich zaviedli pred assentačnú kommissiu. Jedon z nich sa nijako nechcel vyzliecť. Keď sa konečne na dlhé nahovárание predsa vyzliekol, vysvitlo, že neni cigán, lež cigánka. Cigánka povedala, že od svojho detinstva nosí chlapské šaty.

Podplatený okolný notár. Zoltán Nagy, okolný notár v obci Néma (st. Szolnok-Doboka) r. 1915. po všeobecných assentírkach dal zavolať k sebe jednotlivých gazdov a prijal od nich dary za to, že im napíše prosby o oslobodenie od vojenskej služby. Na základe hodnoverného oznámenia štátne zastupiteľstvo ho obžalovalo, že sa dvadsať ráz dal podplatiť a súdna stolica ho odsúdila na poldruha roka do väzenia. Kráľ. kúria minule pojednávala záležitosť a výrok súdnej stolice odobrila.

Besný pes pohryzol v Spišských Vlachoch štyroch ľudí, v Podhradí a v okolitých obciach pohryzol ten istý pes tiež viac ľudí.

Prekryvač zápaliiek. V Budapešti obchodník s ovocím Max Goldner nedávno nakúpil zápaliiek za 3800 korún bez toho, aby ku tomu bol mal vrchnostenské povolenie. Goldner poskupované zápalky skryl vo svojom sklade. Ponevác vyňatie z obchodu takéhoto veľkého množstva zápaliiek je zdražovaním obchodného tovaru, preto polícia proti Goldnerovi zaviedla súdne pokračovanie. Súdna stolica pre prečin odsúdila ho na dva mesiace do väzenia a na 400 korún peňažnej pokuty. Kráľ. tabula výrok súdnej stolice odobrila.

Hlásil sa po poldruha roku. Levočský robotník Ján Jaszovszky, rezervný kaprál 67. peš. pluku, majiteľ medailly hrdinkosti, zmiznul v karpátskych bojoch a odvtedy nebolo o ňom chýru. Kým teraz po 18 mesiacoch prišla od neho karotka, v ktorej píše, že ako ranený dostal sa do ruského válečného zajatia a že je teraz už zdravý.

Smrť. V Kéžmarku 22. júna zomrela manželka tamojšieho fabrikanta Karola Weina rodz. Maria Scholtz v 49. roku života svojho.

Pekný válečný milodar. Knieža Tasiló Festetich k spomoženiu rodín padnutých hrdinov obetoval 10.000 korún.

Dom spišských žien v Zborove. Kéžmarský všeobecný ženský spolok na dom spišských žien, vystavil sa majúci v Zborove, sossbieral 500 korún.

Spišskí cigáni. Roku 1910. spočítali vo Spiši 2747 cigánov.

Vyznačenie podmlynára. Jozef Jurik, podmlynár spišsko-novovesského parného mlyna, z tej príležitosti, že už 20 rokov verne, statočne a usilovne slúži na svojom mieste, od košickej obchodnej a priemyselnej komory dostal strieborný čestný diplom a 50 korún odmeny.

V ruskom zajatí. Spišsko-starovesský podslúžny dr. Artur Blazsur, viac ráz vyznačený hrdinský poručík 85. peš. pluku, dľa chýru, dostal sa do ruského válečného zajatia. Do ruského zajatia dostal sa i Viktor Illgen, poručík 6. honvédskeho delostreleckého pluku, syn levočského evanj. duchovného. Dľa najnovších správ došlých z bojišťa, do ruského zajatia sa dostali i spišsko-starovesskí advokáti-nadporučíci: dr. Béla Licskó, magurský advokát Kat. Ľudovej Jednoty, a dr. Žigmund Bottenstein. — Od hafčanského gazdu Jozefa Ofčarčika prišla po jednom roku zase karotka z ruského zajatia.

Udrel hrom do vojenského baraku. V Marošvášárheli v Sedmohradsku udrel hrom do jedného baraku, v ktorom boli vojaci. Následkom hrozného tlaku povetria mnohí vojaci padli na zem, dvaja boli ranení na nohe a jedon je akoby bol porazený.

Vybúšila bomba. V Arade robotníci na jednej roli našli bombu, ktorá vybúšila a usmrtila jedného robotníka, druhého a dvoch ruských zajatcov ale ranila. I na druhej roli vybúšila bomba a majiteľovi, roľníkovi Jakubovi Heszovi odtrhla obe nohy.

Kúpele Nižné Smokovce vo Vysokých Tatrách kúpil úrad invalidných záležitostí.

Mrtví a ranení.

Zkráteniny: pp. = spoločný peší pluk; hp. = honvédsky peší pluk; jb. = jágerský bataillon; komp. = kompánia; náhr. komp. = náhradná kompánia; bat. = bataillon. Za menom stojace číslo označuje kompániu, v ktorej patričný slúži. Za menom stojaci † znamená, že dotýčný zomrel; písmena z. ale značí, že patričný je zajatý.

Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.

Kostolní J. 25. pp. 10, Kotasek Franc (Alsókorompa) 72. pp. 9 z., Kotlárčik Ján (Szásta, Gemer) 25. pp. 2, Kotmann Juraj (Videfalva) 25. pp. 5, Kováč Akúcius 25. pp. 10 †, Kováč Bálint (Szentsimon) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Kováč Imrich (Óbást) 25. pp. 9 †, Kováč Imrich (Szilice) 25. pp. 4. maršbat. 1 z., Kováč Ján (Annafalva, narodený r. 1893.) 25. pp. 4. maršbat. 4, Kováč Ján (Annafalva, narodený r. 1894.) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Kováč Ján (Süvéte) 25. pp. 7 z., Kováč Ján (Losonc) 25. pp. 7 z., Kováč Jozef (Balassagyarmat) 25. pp. 7 †, Kováč Jozef (Óvár) 25. pp. 4. maršbat. 1 z., Kováč Jozef (Csomatelke) 25. pp. 5.

Z košického 9. honvédskeho pešieho pluku: Dinkáč Ján (Tótselymes) 7 z., Drost Štefan (Lócse) 7 z., Reit Adolf (Vaspatak) 7 z., Fejéricsák Matej (Jánó, Šariš) 7 z., Figura Ján (Hönig) 7 z., Friedmann Jozef (Frigyevágása) 7 z., Furmann Juraj (Detrefalu) 7 z., Gabčo Jozef (Leibic) 7 z., Galyon Michal (Sörkút) 7 z., Gladič Jozef (Tarkó) 7 z., Gore Pavel 7 z., Grispán (Luspiš) Ján (Kislehota, Liptov) 7 z., Hamburski Karol (Galonca) 7 z., Hudák Michal (Felsősebes) 7 z., Janiga Ján (Sztankován) 7 z., Jurašek Juraj (Törökfalva, Šariš) 7 z., Kelyemes Pavel (Sósújfalu) 7 z., Klimák Juraj 7 z., Klobučák Ján (Plostin) 7 z., Kmetz Štefan (Kellemes) 7 z., Koch Leopold 7 z.

Torjak Andrej (Bárna, Novohrad) 25. pp. 4. maršbat. 2, Torják Ján (Bárna) 25. pp. 7 z., Torma Andrej (Beretke, Gemer) 25. pp. 3 z., Tóth Andrej (Alsószuha) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Tóth Ján (Alsóbalog, Gemer) 25. pp. 7, Tóth Ján 25. pp. 10, Tóth Vilhelm (Kürtös) 25. pp. 9, Trebula Ján (Végles) 25. pp. 12, Trilec Štefan (Betlér) 25. pp. 4 †, Trimik Pavel (Túrmező) 25. pp. 11, Turánski Anton (Kékkő) 25. pp. 6 †, Turčan Jozef

(Padkóc) 25. pp. 4. maršbat. 3, Turcsányi Ludvik 25. pp. 4. maršbat. 3, Tuza Mikuláš (Bárna) 25. pp. 10, Tavoda Martin (Nagyszalatna) 25. pp. 11 z., Ufla Juraj (Tugár) 25. pp. 4. maršbat. 4, Uhljar Ján (Nagyócsa) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Uhrin Franc (Kisélesd) 25. pp. 6, Uhrin Štefan (Gyetva) 25. pp. 8, Ujsák Ján (Budaszállás) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Ulicky Michal (Klenóc) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Uram Pavel (Varsány) 25. pp. 8, Uram Štefan (Balassagyarmat) 25. pp. 4. maršbat. 3, Urbančok Ján (Kálnó, Novohrad) 25. pp. 7, Vajda Mikuláš (Pelsőc) 25. pp. 4. maršbat. 3, Valach Martin (Fűrész) 25. pp. 4. maršbat. 2 z., Valag Martin (Fűrész) 25. pp. 11 z., Valentik Michal (Tiszole) 25. pp. 10, Valešťán Pavel (Farkaspetőfalva) 25. pp. 5, Valkó Andrej (Szabados) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Valuška Juraj (Királyka, Zvolen) 25. pp. 7 z., Váradi Fridrich (Alsószuha) 25. pp. 7 z., Varga Anton (Szent-simon) 25. pp. 3, Varga Ján (Szanda, Novohrad) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Varga Jozef 25. pp. 10, Varga Ladislav (Szentsimon) 25. pp. 4, Vargič Pavel (Fazekaszaluzsány) 25. pp. 4. maršbat. 4, Vaskó Štefan (Sopornya) 31. lp. 1 z., Venczel Ján (Betlér) 25. pp. 9, Venczel Ján (Felsőapáti, Tekov) 26. pp. 15 †, Veress Ján (Sipek, Novohrad) 25. pp. 7, Veseli Adalbert (Losonc) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Veszteg Pavel (Ábelfalva) 25. pp. 11 z., Veszteg Pavel (Ábelfalva) 25. pp. 4. maršbat. 2 z., Vetrák Ján (Rimakovka) 25. pp. 4. maršbat. 2 z., Vetriak Jozef (Szikla, Zvolen) 25. pp. 4. maršbat. 1 z., Veverka Michal (Erdőköz, Zvolen, 25. pp. 5, Viboch Martin (Nagyszalatna) 25. pp. 10, Vígás Matej (Nagyszalatna) 25. pp. 12, Vilietel Juraj (Dombszög) 25. pp. 8, Vilim Pavel (Sajóréde) 25. pp. 4. maršbat. 4 z., Visosky Ján (Nagyroce) 25. pp. 4. maršbat. 4, Vitek Ján (Zsitvafödémés) 31. lp. 5 z., Vozaf Michal 25. pp. 10, Vozár Štefan (Sopornya) 31. lp. 2. náhr. komp. z., Vozári Samuel (Rimaszombat) 25. pp. 7, Vrabec Anton (Komját) 31. lp. 2 z., Vrana Pavel (Budaszállás) 25. pp. 6, Vranec Juraj (Vizesrét) 25. pp. 4. maršbat. 2, Vrtoch Michal (Boleráz) 72. pp. 18 z., Zabusek Adalbert (Kisháb) 31. lp. z.

(Pokračovanie nasleduje.)

Makulatura papier

(starých novin papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov)
metr. cent po 12 K k dostaniu u vydavateľstva.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosy» s poštovou dopierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosy 2:60 2:70 2:80 2:90 3:— 3:10 3:20 3:30 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1:50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštno upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kôs 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 3 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový križ. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.